

Maktubu də Pol jangəgə nare nê Epes

Labiya dənê Pol duwa

¹ Əndi gə Pol gə Mǎrĩ gədən gun gə Jesu Kris giyəw i gə ərəmê duwa. Nê jangəgə i nare nê nê Mǎrĩ nê dəbə gwale day dəwê jang nê dam managə ciri də geche də Epeslê.

² Kal Mǎrĩ gə i abrandə me Aba ciri gə Jesu Kris me piynê bədêgə dədêngə me 'yanang həlala jwam me ca.

Ladni gə Mǎrĩ al gə nare nê bamar gə Kris daa

³ Bwanaw Mǎrĩ gə Aba ciri ənda gə Jesu Kris abêw di jilay dara anji 'yandə bii gə pii-yê duwa gə lade gə dundi duwa swa gandəw daa dara dê bwarang gə Jesu Kris mən.

⁴ Mǎrĩ piyêndə managə səwê dara ba dê kədênêng nare duwa dara dê bamarang daa gə Jesu Kris di i pii pa gə anji wor asa səna sən. Anji piyêndə yandə dara ba dê kədênêng nare nê dusêrêgə wusbə nê mani nê acne hiñe kaw ilê sêdêgêlê bêdê managə dərêwê. I dara dwani duwa di,

⁵ Mǎrĩ ərəm dusəwê piy bəg dara ba dê kədênêng ya dəndaw de dara mani nê Jesu Kris algə, anji ur mani di ba alnana yandə i dara dusi duwa də lade di.

⁶ An̄ji al yande dara ba dē 'wagəṇaw ənda gə jilay dara dusi duwa dē lade naṅ dē d̄oy mani bam pad dē an̄ji al ganandə pəgiṅ di. An̄ji 'yandə dusi dē lade pəgiṅ di i dara d̄ê bamarang daa mən gə gorəndəw gə an̄ji urəw naṅ di.

⁷ I dara d̄ê bamarang daa mən gandəw me an̄ji kədəndə daa ac̄ṇa əndalê di i gə bare gənê Jesu duwa gə bor dodə di me an̄ji kal dusəw həlal managə ac̄ṇa ənda gə d̄ê aləw dəwê. Ya ta di de me Mǎr̄i al gəl gə dusi dē lade duwa dē geche naṅ dē an̄ji al gə nare di.

⁸ Mǎr̄i 'yandə dusi dē lade di naṅ səd̄əndəlê me 'yandə dər̄iṅ naa naṅ me 'yandə dwana dədə yêê gə mani dəd̄əndəlê me ca.

⁹ An̄ji gələndə mani duwa nê budêr dodə piy nê an̄ji ur ba algə di. Ta di me i dusi duwa dē lade naṅ dē an̄ji ərəm ba aldə gə Jesu Kris di.

¹⁰ Dawa dē wala gə Mǎr̄i ər̄məw di dara neyama mwom da, an̄ji ha ala mani nê an̄ji ur ba algə di. An̄ji ha daya mani nê an̄ji bogə daa me nê dodê səṅa dədê me pad managə dole mən tenene gəndəwê, dole gə ta di i Kris di.

¹¹ I dara b̄amara ənda gə Kris di daa mən dē me, nê 'yo nin gə mani nê Mǎr̄i biyəndə gə bi di, dara Mǎr̄i piyəndə pii pa səwê managə ər̄mê duwa-lê; ər̄ṅ Mǎr̄i kal mani nê ta di alal yande dara an̄ji ərəm an̄ju me dusəw kaw ure me ca

¹² Ina yande da kal nare yarna mani nê an̄ji al ganandə me gə 'wagəṇaw gə jilay dara gasnani duwa di, dara neyendə da d̄ê 'yang i nare nê d̄ê ər̄mêṅ Jesu Kris dəwê pii.

13 'Yeni nê anê dwaya gwale sêw gə i Nõ də lade dədə bəlêng me ca da 'yêni kaw anê bamar i gandəw daa mən me ca. Gandəw anji me 'yeni nê anê kala dusêrêng dəwê di Măřĩ 'yang dundi duwa də anji biyêng gə bii di ya ba piyêng lamba de sêdêngê dara 'wacnang nəm.

14 Anji 'yandə Dundi duwa di pii pa, i tandi me ha gəlêndə mani nê lade naŋ nê anji bi gə bii ba ha 'yagə nare duwa di. Mani nê ta di darang 'ywagəle wala gə anji dara kədəndə daa bəřin di, yandə da bwanaw jilay dara gasnani duwa də naŋ di.

Amsa gənê Pol duwa

15 I dara ta di me əndi kaw wala gənê doy dara ba nê kal dusêrêng Aba ciri gə Jesu dəwê me dwani dan də anê al gə kwanang woni kala dusêrêgə Măřĩ dəwê me ca da,

16 Nê aləw Măřĩ doche daa daa dara darang, managə amsa niyê da nê ərəm lê dədəngê

17 Əřə nê amsə Măřĩ gə i Aba ciri ənda gə Jesus Kris Măřĩ duwa di, me anji i abêw gaba dwana naŋ di nê amsəw dara kaləw a 'yanang dundi duwa də də 'yang dəriŋ naa me anji gəlñêng səw pədeŋê anê 'wacnaw ladna me ca.

18 Nê amsə Măřĩ dang dara ba tiŋnêng dədəng bam dara banê 'wacnana mani nê anji 'wagan ba nê ha 'ywagəle nê anê kal ərəmê dan lê dədəgəlê di. Nê amsəw dang dara banê 'wacnana mani nê lade naŋ nê woni same nê anji gamgə dara nare nê duwa di.

¹⁹ Nê amsəw d̄ang dara banê 'wac̄ana dwana duwa də geche də d̄oy mani bam pad me dwana də ta di wandə lê neyendə nê d̄ê kalang dusərêndə d̄əwê. Dwana duwa də ta di i də geche naŋe,

²⁰ I dwana də ta di me ala giyê Jesu Kris səwê wala gə Mǎĩ d̄əməw nəm daa munə-lê me 'wuw ya nəm daa ch̄əw əs̄əw gə abe-yê me di.

²¹ Managə ta lê da aŋji dam paja nê daa gechide day d̄əd̄êgəlê me dundi nê ac̄ne gechide day pad d̄əd̄êgəlê me, suməw 'ogə d̄oy sumi gə 'waga gə d̄ang gənê mani nê caga ka day bam pad me, nê wara pii kaw day bam me ca.

²² Mǎĩ ch̄əw mani pad managə dodê gədawê me, aŋji biyəw ch̄əw dole managə nare nê nê Mǎĩ duwa nê dayar mana mən d̄əd̄êgəlê me aŋji Kris di d̄oy mani bam pad me ca.

²³ Nare nê ta di i ya doni gə səw de me, Kris dam lê nare nê nê Mǎĩ duwa nê dayar dam mana mən s̄əd̄êgəlê ongə daa telele me Mǎĩ s̄əw duwa gang kaw dam lê Kris s̄əwê onəw daa telele me ca.

2

Nare nê mare gədə bəra managə Jesu gəndəwê

¹ Tanga pii da anê i ya nare nê mare de dara anê gəŋ Mǎĩ bəw bam me anê al ac̄na me ca.

² Te b̄ag da anê pam i nare nê s̄əŋa d̄əd̄ê ka mani day nê ala me anê pam i dole gənê dundi də ac̄ne day gə dam managə s̄əŋa bulê day gə

siyayalê, tandi dundi də ta di al giyê lê nare woni gəŋê Măřĩ bəw bam dusərêgəlê.

³ Tanga pii da neyendə kaw dê wunêng i ya nare nê ta də de me ca. Pii da dê alang i mani nê acŋe nê də 'wacŋarang nəm nê doni gə sədêndə me dusərêndə me ur cendi, de neyendə kaw dê 'yang i nare nê sariya dənê Măřĩ duwa ha yəbêndə ya ba də yibə nəm gə cendi nê dŋang də de me ca.

⁴⁻⁵ Dəm da Măřĩ da i aba yara nare ŋagəni day naŋe me, dwani də anji al ganandə di i də geche naŋe me ca, wala gə dê wunêng ya nare nê mare de dara acŋa ənda da anji urê gə anji urəndə naŋ di cor 'yandə bələ dara də bamarang daa gə Kris, i dara dusi də lade duwa di me anê bəl nəm.

⁶ I dara bamara gə dê bamarang daa mən də me anji dəmdə nəm daa munə-lê gandəw mən me ha chêndə daa dara ba dê lamnang dwăřĩ gə Jesu Kris mən me.

⁷ Anji al ganandə ladni yande gə Jesu Kris suməw, i dara ba gəlgə nare nê wara pii ba yarna ala gə ladni duwa də naŋ di.

⁸ I dara dusi də lade dənê Măřĩ duwa də me anji bəlêng nəm daa me, i dara dusərêng də anê kal managə Jesu dəwê, anji 'yang gə bəlê di i dara mani dan nê ala nê lade bêdê, anji 'yang bəlê ta di ta di i pəgin.

⁹ Bəlê gə ta di, anê 'yow i dara giyê dan gə ala bêdê, yande da kal gun 'wagəna gə səw bêdê me ca.

¹⁰ Dara anji me i aba awandə anju me, anji bwandə dê kədêng nare nê dərway dara bamara gə dê bamarang gə Jesu Kris daa mən di, dara

ba dê alnang mani nê lade. Mani nê lade nê ta di Mǎrĩ dʒangərəgə pii bəg dara ba dê alnang gandagə le.

Bamara gənê nare nê gəndêgə jiga jiga sər day daa mən gə Jesu Kris

¹¹ Ina yande da 'yêni anê i Juwib bêdê dara anê wun i mənang jiga, nare woni saba baña 'wagang ba anê i woni saba baña bêdê, baña də ta di cendi sabədə i doni day gə icheyê pəgĩn gə əsəragə day dara i mani day nê gəndêgə bəg. Yande da kalna dusəring gunəng managə dama dan-ê wala gə anê wor 'wacna gə Mǎrĩ bêdê sən di dəwê.

¹² Me gun gə Mǎrĩ biyəw də bêdê sən me, anê i nare nê Israyel bêdê me anê 'ya i məje managə nare nənê Mǎrĩ duwa nê anji ma gandagə gwale managə bəw gə anji biyəw di dəwê. 'Yeni anê dam dəban ərmê gə mani dədêgəlê me dəban Mǎrĩ me ca.

¹³ 'Yeni nê tanga pii da anê dam yêê gandəw, dəm da caga da anê yala bamar daa gə Jesu Kris mən me, anê chidê yala Mǎrĩ səwê ib di i dara Kris bare duwa gə bor dodê ya sarga de di.

¹⁴ I dara anju di daniñ me həlala jwam dam nəm managə dwaṛandəlê, nare nê Juwib me nê Juwib bêdê me kaw, anji bəmgə daa mən gədəgə nare nê gəndêgə mən tenene. I dara made duwa də anji mardə də me anji ichə gêr gə dwaṛagəlê gə cəgədəgə bam cogə maṛande bulê day-ê.

¹⁵ Anji bi dwana dənê bii gə 'woo gənê Juwib day me gwale duwa gə lê dalawê pad me mani

day nê gəndêgə me bam, anji al yande dara bama nare nê Juwib me nê Juwib bêdê me daa mən ba gədənê ya gun duwa gə dərway mən tenene de me ba damna gə həlala jwam me ca.

¹⁶ I dara made duwa də anji mardə daa habda gə dagəla lê də me, anji day nəm gə nare nê Juwib me nê Juwib bêdê me daa mən, meyêndə maṛande də dwaṛagəlê bam gədəgə gun mən bamgə daa gə Măṛi me ba damna gə həlala jwam me ca.

¹⁷ Jesu Kris gəra səṇa-lê ka way gwale gənê həlala jwam duwa 'yagə nare nê Juwib bêdê nê pii nê dam yêê gə Măṛi me 'yagə nare nê Juwib nê pii nê damnin ib gə Măṛi me ca.

¹⁸ I dara mani nê Kris algə də me neyendə nê dê 'yang Juwib me, Juwib bêdê me di dê 'ywang bərmê gaba chidê Măṛi gə abrandə di səwê ib gə bərmê gənê dundi də wuse də mən tenene ta di dəra.

¹⁹ Yande da 'yêni nê Juwib bêdê nê anê bo bədêng 'yaw Măṛi da anê i məje bêdê dəm me anê i nare nê cəmê ciri də d'angê bêdê me ca. Caga da anê bor i gə nare nê Măṛi duwa də mən me Măṛi i wilang anju dəm.

²⁰ 'Yeni da anê ilê mani nê Măṛi aw gə kulə dwaṛagəlê me nare nê Jesu kəjəgə me woni waya gwale gənê Măṛi duwa me da cendi i kulə gəndəw də dodê cendi me Kris da i ya kuṛa də gə chidə dugədiyê pii pa dara yêê gə kulə di waya nəm daa məjak de.

²¹ I dara bamara gə daa gə Kris mən də me, mani nê jiga jiga nê gə aw gə kulə di yəw nəm

daa woy me kulə gə ta di jwor nəm me gədə nəm gə kulə gənê Aba ciri duwa gə i duwa anju mən tenene di.

²² I dara bamara dan gə Kris di daa mən də me anji ilê dayang nəm daa mən gə nare nê kal dusêrêgə Aba ciri dəwê nê dang, dara ba nê gədənê ya kulə gənê Măřĩ duwa gə anji dam lê gə bərmê gənê dundi duwa dera di.

3

Pol bi mani nê budêlê nê nê Kris duwa di gəndêgə daa

¹ Yande da, nê amsə Măřĩ: əndi gə Pol gə yən dange dara giyê gənê aləw Jesu dara darang 'yêni nê anê i Juwib bêdê di.

² 'Yang 'yêni da anê doy gwale gə gə way dara dusi də lade də Măřĩ al gan me 'yan giyê əsənê dara, ba nê wanang nəm lê di.

³ Măřĩ gəlên mani duwa nê anji budêgə bəg di dərênê daa ya chine de dara ba nê 'wacnanagə, me nê jangagə nəm dodə bani caga ka me ca.

⁴ Mani nê nê jangəgə ta di anê asnagə da anê ha 'wacna dara əndi da ba nê 'ocn mani nê budêlê nê Măřĩ algə ilê dara Kris di gəndêgə ladə naņe.

⁵ Mani nê budêlê nê ta di Măřĩ gəlêgə gandagə nare nê pii di daa bêdê, dəm da caga da dundi gələgə gandagə nare nê Măřĩ kəjəgə me woni waya Măřĩ bəw, i cendi ca day-ê me Măřĩ chəgə jiga dara giyê duwa di.

⁶ Mani nê budêlê nê gə gəlğə daa di: I dara bamara gə daa mən gə Jesu Kris də me, caga

da nare nê i Juwib bêdê kaw Măřĩ ha əsêgə mani duwa nê 'ywa nê lade nê ta di ya nare nê gəndêgə Juwib de me ca. Mani nê lade đang nê Măřĩ 'yagə da i dayara gə cendi dayar gandagə daa ya gun mən səw de. Mani nê Măřĩ bi gə bi gə ba 'yagə nare duwa di kaw cendi 'ywagə le me ca, mani nê ta di pad cendi 'yogə i gə bərmê gənê nō də lade dəra.

⁷ I dara dusi də lade də Măřĩ al gan managə dwana duwa də al giyê sənê də me mwom da, anji gədən nəm aba giyê duwa gaba waya nō də lade gwale dəra.

⁸ Əndi gənê wor targiŋ gech nare nê nê Măřĩ duwa taragələ kaw, Măřĩ al gan dusi də lade dara ba nê waynagə nare nê i Juwib bêdê, gwale gə lade gənê Kris duwa. Anji i gun gə geche naŋe, gun neyem 'wacŋa gəndəw pad bêdê.

⁹ Me đang da ba nê binêgə nare pad gəndəw daa pədêŋ-yê, ba i man me mani nê anju gə Măřĩ ba budəgə dodê pii bəg di. Anju gaba bwa mani pad di ba budêgə dodə bəgəden wala gə ba asə gə səŋa ba.

¹⁰ Əřə caga da Paja nê daa me dolgê day me, yarna me 'wacŋana dəriŋ naa nê nê Măřĩ duwa nê 'yarbare naŋ ta di dara nare nê nê Măřĩ duwa nê dayar dam mana mən đaniŋ.

¹¹ Mani nê Măřĩ algə ta di pad, anji algə ya ba ərəm nəm bəg wala gə anji wor asa səŋa sən di, mani nê ta di alal yandə dara bəmara gə đê bamarang daa gə Aba ciri ənda gə Jesu Kris mən di.

¹² Bəmara gə đê bamarang daa mən gə Kris

də me dusərêndə də dê kalang dəwê me di dê 'ywang bərmê gaba chidê daa Mǎĩ səwê dəban ləna.

¹³ I na yande da nê amsang kalna dusərêng sawna nimi wamani gə 'yon dara darang də bêdê, dara wamani ni gə ta di ha wangê me ca.

Dwani dənê Jesu duwa də al ganandə

¹⁴ I dara yande me nê piy gubərên dodə Mǎĩ gə i abrandə di dərêwê, amsəw dara darang.

¹⁵ I Mǎĩ də me nare nê dam daa gə gəndêgə day me nê dam dodê səna lê ka gə gəndêgə day me da anji bogə anju.

¹⁶ Mǎĩ da i geche, gasnani duwa da 'yaŋa dəra ilê bêdê, nê amsəw dara kal dwana dənê dundi duwa 'yanang dwana managə dusərêngê.

¹⁷ Nê amsəw đang bi dara Kris damna dusərêngê dara 'yêni da anê kal dusərêng dəwê me nê amsəw dara anê bwana sabərang hana dodə cog managə dwaniyê me damna yinê sədəng lê waynale me ca.

¹⁸ Ina yande da, 'yêni me nare nê nê Mǎĩ duwa nê đang me di anê ha 'ywa dwana dədə 'wacŋa dwani dənê Kris duwa di bəl nani dəra me, charni dəra me, hwa dəra me đungê dəra me ca.

¹⁹ 'Yeni kaw anê ha 'wacŋa dwani dənê Kris duwa də geche naŋ də dê neyamang 'wacŋa gəndədə pad bêdê di, kal Mǎĩ 'wanbanang dusərêng daa telele telele anju gang.

²⁰ Anji Mǎĩ da neyem ala mani pad naŋ đwaya nê dê urêng gandagə me ərmêng gandagə

dusêrêndê lê di bam, dara dwana duwa di al giyê lê sêdêndêlê.

²¹ Kal nare pad 'wagênaw gê jilay managê nare nênhê Mãĩ duwa nê dayar dam mana mên dwaregêlê dara bamara gê cendi bamar gê Jesu Kris daa mên di, cendi 'wagênaw gê jilay wala gê wala me gê dêriŋ bêriŋ me ca! Amen.

4

Bama gê sii daa gênê nare nê Mãĩ duwa day

¹ Êndi gê Pol gê gê yên dange dara giyê gênê alêw Aba ciri di da nê urêng ajmar nêmhê, kalna hara dan bwarna ya Mãĩ 'waga duwa gê anji 'wagang dê de.

² Asêna dêdêng dodê me, ina i nare nê hêlale me, unê dêdêng bam me ca. Gun woy woy dwarengê alhang mani nê acŋe kaw yinê gê dwani me ca.

³ Jarna dara gama bama gê sii daa gê dundi dênhê Mãĩ duwa dê 'yang gandêdê ta di me gamna bama dan gê sii daa di managê hêlala jwamê.

⁴ Nare nênhê Mãĩ duwa nê dayar mana mên dê i Kris sêw gê gêdê gun sêw mên tenene di me dundi dê wuse kaw, i mên tenene me mani nê Mãĩ 'wagang nê anê kal êrmê dan dêdêgêlê dê kaw i mên tenene me ca.

⁵ Aba ciri ênda kaw i mên tenene me dusi ênda dê kala Mãĩ dêwê kaw i mên tenene me batem ênda kaw i mên tenene me ca.

⁶ Mãĩ kaw i mên tenene, anji me i nare abragê pad, anji lam dwãĩ nare dêdêgêlê pad me, al

giyê nare sêdêgêlê pad me dam lê nare sêdêgêlê pad me ca.

⁷ Dêm da Mǎřĩ 'yaw wi wi kaw dusi duwa dê lade dê 'yaŋa dëra-lê bêdê di ya Kris ba u sêw 'yadê gê made dara darandê ta de.

⁸ Ta dê me i gwale gê Maktubu dê diri way da: «Anji hagê managê daa cog me, yibê nare bwagê tarwê hara nê me, êsêgê nare mani nê lade me ca.»

⁹ Dêm da gwale gê gê wayêw ba: «Anji hagê managê daa cog» dê da gëndêw i na mo? Gëndêw da: Bag da managê Kris wor haga yala daa sêw da anji chê gëra dodê sêw dêdê do.

¹⁰ Aba chê gëra dodê ta di i gê hagê ya daa cog siyaya dêdê dara kal ba dam lê mani lê pad.

¹¹ I anji me êsgê nare mani nê lade mani nê di i giyê duwa gê jiga jiga di: nê mên i nare nê Jesu kějêgê me, nê mên i woni waya Mǎřĩ bêw me, nê mên i woni wayagê nare nê dê lade me, nê dfang da i woni dêbê Eglis dërêdêlê gêlêgê nare gwale gênê Mǎřĩ duwa me ca.

¹² Anji êsgê nare nê ta di giyê gê ta di yande dara cendi ba dagërana nare nê nê Mǎřĩ duwa baalna giyê duwa dara kal nare nê nê Mǎřĩ duwa nê dayar mana mên dê i ya Kris sêw dê di ba jwarna hana pii pii.

¹³ Ya ta de me, nare nê nê Mǎřĩ duwa nê dayar mana mên di ha 'ywa dwana me ha hara pii pii bëra dayara daa mên pad managê dusi dê kala Mǎřĩ gorêndêw dêwê me dê 'wacngang gandêw me ca. Yande da dê ha kêdêng nare nê gechide

nê aliya enda neyem dêm me dê ha kədông nare nê ladêbe nañ bəriñ ya Kris de me ca.

¹⁴ Yande da də ha wunông ya dine nê 'yông de bêdê dêm. Nare woni lama mana ha neyama lamandə gə gwale gə kulagə bêdê dêm. Me cendi ha gəlêndə mani nê acŋe woni cwagədandə ya gale ba ugə mani cogədəgə nəm kame kame bêdê dêm.

¹⁵ Dəm da kal wi kaw waynaw jaw gwale səw gə dwani me, dê harang jwarba managə mani lê pad bəra hara əjê Kris gə i doni gə sii di dəw.

¹⁶ I anju də me day doni gə sii daa mana mən dara cendi ba bamarna daa mən ya gun sarbo duwa yə gə doni gə səw baməw nəm daa mən gədəw gə gun mən səw ta de. De gun səw gə jiga jiga di alna giyê ladə mwom da, Kris səw gə mən di ha jwara me ha əriñara nañ managə dwaniyê me ca.

Ala gə mani nê dərway nê Mǎrĩ urgə

¹⁷ Yande da nê wayang gə dwana də Aba ciri wun gandədə me nê ajəmar lê diyê di. Kalna 'wê bərmê gənê nare woni 'wacŋa Mǎrĩ gə bəg bêdê day dī, dara cendi ərmê day da gəndəw ilê bêdê

¹⁸ cendi dərêgə dfechêr daa managə gwale səw gə Mǎrĩ wayəw di dəwê. Bəlê gə Mǎrĩ 'yaw də da cendi ilê dwaliñê bêdê. Cendi 'ocŋ mani nê nê Mǎrĩ duwa bêdê dara dədêgə woye me.

¹⁹ Cendi nol bam, 'ocŋ mani nê lade me nê acŋe me bêdê, cendi hurê sədêgə mani nê acŋeyê wala gə wala me hurê sədêgə mani woni ala jaweyê ha nəm gə dərêgə pii me ca.

20 Dəm da 'yêni da gwale gə gə gəlông dara Kris da i yande bêdê.

21 Bag da 'yêni nê anê bamar daa gə Jesu mən di, anê doy gwale gə gə wayəw ərəm dara dəw me gə gəlông gandəw 'yêni nê anê i duwa me da, gə gəlê i gwale səw gənê Jesu duwa.

22 I na yande da kalna mani dan nê anê alagə pii wala gə anê 'ocŋ gə Kris bədê səŋ di bam. Cende dədə ala mani nê acŋe ha ganang anê ala gə mani nê ta di, cende də ta di lamang meyandang bam.

23 Kalna dundi dənê Mǎrĩ duwa kəlangənanğ ərmiş dan bam me 'yanang ərmiş gə dərway dusərêngə me ca.

24 Caga daalna mani nê dərway nê Mǎrĩ urgə nê bor gə mani nê 'yoləw, yande da mani dan nê anê ha ala ha 'ya nê təba me, nê lade bəriŋ me, dara mani nê ta di swa gwale səw lê.

25 Ina yande da kalna kulagə bam, ina wi wi kaw waynaw jaw gwale səw, dara pad əndalê dê bamarang daa gədə gun mən.

26 Wala gə dusərêng swana kaw, kalna ala acŋa dara dusərêng də so di dī me, kalna dusərêng də swa di chinê dodê do me dawa dƳwadəna səŋ.

27 Kalnaw chidan bərmê a dƳwayna dədəng bam bêdê.

28 Kal gun gə ina mee pii da a kalna miyini di dī dəm, kaləw aalna giyê gə mana ure duwa gə bərmê gə təba me 'ywana gə mani duwa nê wama me, yande da aŋji ha neyama 'wo hiŋe 'yagə woni 'ywa bêdê me ca.

29 Kal gwale gə acŋe dəmnê bədêngê bêdê,

wayna gwale gə 'yole gə aba 'yagə nare dwana dara kalgə gə jwarbəna nəm managə dusi day də kalalê. Yande da anê ha alagə nare woni dwaya gwale mani nê lade.

³⁰ Ərə 'yêni da asəna angal dan dara ala mani nê ha ala dundi də wuse də Mǎrĩ 'yang gandədə ñagəni bêdê, anji 'yadə wun ya lamba də gun biyêng sêdêngê dara ba anê i nare duwa, nê dāñ wala mən ba kədêng daa wamani-yê gə dərinq bəriñ anju.

³¹ Gama gə gwale dusi yêê me, dusi dədə swa maña me, jarba gə nare me, nasəba gə marje daa pəng-pəng gə nare me, cadəba gə nare me ca da 'ywarna mani nê ta di bam hēñ dwarzangê me dusi də acñe də woy woy kaw kalnadə bam.

³² Dəm daalna dusi də lade me ina nare nê həlale me gə kwanang me, kalna dusêrng həlalana kwanang dədəgəlê ya Mǎrĩ ba kal gə dusəw həlal nəm dədəngê dara ba anê i nare nê nê Kris duwa di.

5

Mani nê nare nê nê Mǎrĩ duwa ha alagə me nê cendi ha alagə bêdê me

¹ Caga da mani dan nê ala wunê ya Mǎrĩ duwa de dara 'yêni da anê i dəndaw, anji urênge.

² Damna managə dwaniyê jang ya Kris ba urəndə nəm de me 'wê gə səw 'yadə gə made ya sarga də 'yoləw Mǎrĩ de dara darandə.

³ Caga daalna kaya də də 'ya gə sêdêng mad mad bêdê dəm. Mani nê acñe woni ala jawe nê ya ta de da alnagə bêdê mealna harni mani-yê

bêdê me. Mani nê acņe nê ta di pad kaw wayna gwale day bêdêngê bêdê. Mani nê ta di dol nare nê nê Măřĩ duwa bêdê me ca.

⁴ Gwale gə acņe gə al jawe me gwale gə 'ywala duwa ilê bêdê me gwale gə wunĵê gə acņe me da dwalang 'yêni bêdê. Dəm da 'yêni da alnaw Măřĩ doche dara mani nê aņji al ganang di.

⁵ Ərmənê dêdêngê dara woni kaya me woni ala mani nê acņe nê al jawe me woni ala harni mani-yê. Mani nê ta di yê dusêrêgə đoy Măřĩ gə ƚag bam. Nare nê ya ta di pad gə ha asagêlê kwandagə dwaregêlê dwăřĩ dênê Kris me Măřĩ me day-ê di bêdê me ca.

⁶ Kal gun lamnang gə gwale gə gəndəw ilê bêdê di bêdê, dara mani nê acņe nê ya ta de pad me Măřĩ dusəw so nəm managə nare woni gəņê bəw bam dêdêgêlê.

⁷ Yande da nare nê ya ta de da ƚamarna gandagə daa bêdê pa pa.

⁸ Dara tanga pii da anê dam ya banê dam i diləmê de, me caga da anê ƚamar daa gə Aba ciri mən da ya ba dê i nare nê nê managə acņe duwa de. Yande daalna mani nê wunê ya nare nê dam managə acņe-yê day de.

⁹ Dara managə acņe di yêê mani nê lade me, ala gə mani nê təba me, gwale səw me.

¹⁰ Yande da kanĵəna bərmê gaba 'wacņa mani nê 'yoləw Aba ciri.

¹¹ Mani nê gəndəgə lê bêdê nê nare algə diləmê ta di hurna sêdêngê bêdê, đəm da gəlnê mani nê ta di daa pêdêņ-yê đêņ.

12 Mani day nê cendi algə budêlê ta di al jawe naŋe me waya gə gwale day daa kaw al jawe me ca.

13 Bag da mani nê ta di pad wala gə gə gəlnêgə daa pədêŋ-yê managə acŋe-yê mwom da, acŋa day ina ya man de kaw gə ha yaragə daa lada dŋ.

14 Dang tugə mani pad nê gə bi gəndêgə daa pədêŋ-yê di cor gədə managə acŋe: i dara ta di me gə way ba;

"Əjəm gaba 'ya nuni da a dərêŋm daa me so daa nare nê mare dwaŋagêlê me Kris ha acŋame dusəmê gə mana gə acŋe duwa".

15 Ina yande da asna angal dan managə hara dan-ê, kalna hara ya nare nê mêng de bêdê, dəm da hana wunê ya nare nê dərêgə naagədə de.

16 Wala gə caga ka da acŋ naŋe, ina yande da 'yêni da anê 'ywana bərmê hiŋe gaba ala mani nê lade da alnale.

17 I dara yande me kalna kədê nare nê woni ərəmê gwale bêdê dŋ, dəm da ərmənê dədəngê ladle dara 'wacŋa mani nê Aba ciri urgə ba nê alnagə di.

18 Kalna widəbê gani gə 'ogəw bē dŋ, dara widəbê gə gani gə bē da ha meyandang i bam, dəm da kalna dundi dənê Mârî duwa 'wana dusərəng daa telele tandi.

19 Yande da pad dan-ê tunê diri dədə bwaw Mârî jilay me diri də dundi dənê Mârî duwa 'yang gandədə me. Tunêw Aba ciri diri bwawaw gə jilay gə dusərəng də mən tenene.

²⁰ Alnaw abrandə gə Mǎřĩ doche wala gə wala gə Aba ciri ənda gə Jesu Kris suməw managə mani nê 'ywanangê pad me ca.

Abe day gə diyamo

²¹ Kal ina gun gə woy kaw asnaw jaw dəw dodê dara anê i woni alaw Kris horəmbê.

²² 'Yeni nê namde da; kal ina deme də woy kaw asnaw tərêdə dədə dodê ya ba də asəw gə Aba ciri gə Kris dədə dədə de.

²³ Dara abe da i diyamo dədə anju ya Jesu Kris ba i nəm nare nê nê Mǎřĩ duwa nê dayar mana mən dədəgəlê ta de, anji gang me bəl nare nê nê Mǎřĩ nê dayar mana mən nê i ya səw de də daa anju.

²⁴ Ina ya ta de da deme də woy kaw asnaw tərêdə dədə dodê managə mani-yê pad ya nare nê nê Mǎřĩ duwa nê dayar da mana mən ba gə asəw gə Kris dədəgə dədə ta de.

²⁵ 'Yeni nê abje kaw: gun gə woy kaw urnê diyamo ya Kris ba urgə nare nê nê Mǎřĩ duwa nê dayar mana mən de me 'wu gə səw 'yadə gə made dara daragə ta de.

²⁶ Anji al yande dara chəw gandagə Mǎřĩ mən tenene. Anji chəw gandagə Mǎřĩ i wiya gə wigə gə nimi me gə gwale me di.

²⁷ Anji al yande dara ba gəl nare nê nê Mǎřĩ duwa nê dayar mana mən di ladni day gə nan di daa dərêwê anju gə Aba ciri gang, me sədəgə piyarna walang bêdê me dərêgə ba lagədəna bêdê me, gə 'ywana mani nê acne hiņe sədəgəlê bêdê me. Anji ur nare nê nê Mǎřĩ duwa nê dayar mana mən də ba gə chənêw gandagə anju mən

tenene me ba gə asənaɡə gwale dədəɡəlê hiŋe bəddê me ca.

²⁸ I yande me abe gə woy kaw urnê diyamo ya ba urgə səw duwa ta de: ya ta de da gun gə urnê diyamo da, ya ba ur i səw duwa gə gun de.

²⁹ Di mən yande gun al səw ichiŋ mo, bəddê, aŋji əsəwe me dʒangəɾəw ladə me, ya Kris ba al nəm dara nare nənê Mǎĩ duwa nê dayar mana mən de.

³⁰ I dara pad dê 'yang i səw tuləw də mən di.

³¹ I dara ta də me, Maktubə dənê Mǎĩ way da: «*Abe ha swa kala ciri dənê abêw me iw me bam me ha bamaragə gə diyamo daa ca gədə gun səw mən tenene.*»

³² Managə gwale ta di dalawê gwale səw gə geche mən budêrê dodê: Əndi gə Pol nê wayang gwale gə ta di gə way i dara Kris me nare nənê Mǎĩ duwa nê dayar da mana mən me.

³³ Yande pad kaw 'yêni da kal wi kaw urnê diyamo ya səw duwa de me, deme də kaw alnaw tərêdə horəmbə me ca.

6

Dine me abragə me idêgə me

¹ 'Yeni nê dine daalna waɾang bədêgə, dara ta me i mani nê i gə bərmê day təba nê Aba ciri ur ba anê alnagə di.

² «Məlawdə abam me iim me.» Managə bii gə 'woo dalawê pad da ta di me i gə pii Mǎĩ ma gə bəw gə aŋji biyəw di.

³ Gwale duwa gə ba dara: «Ba mê ha 'ywa 'ywala me ba mê ha dama bəra biyəw dəm də hoy dodê səŋa dədə ka me ca.»

⁴ 'Yeni nê dine abragê da kalna meyandagê dëndêrang dusêrêgê dî, dêm da gamnagê le gê gêsêni êrîngêgêle me gê gêlê nê ya Aba cîri ênda ba gêlêndê nê de.

Kwoy me woni cîri day me

⁵ 'Yeni nê kwoy daalna woni cîri dan nê dodê sêna dêdê ka bêdêgê gê horêmbê me asagê di dodê me alnagê giyê gê dusi dê mên me ya anê ba alêw gê Kris giyê ta de.

⁶ Anê al woni cîri dan di bêdêgê dara cendi ba yarnang me sêdêgê ba 'ywalnagê nê mêra bêdê, dêm da alnagê yande dara ba anê i kwoy nê nê Kris duwa me, dara anê ur ba anê al i Mârî bu gê dusêrêng dê mên me ca.

⁷ Alna giyê dan di gê dusêrêng dê mên ya giyê di ba mê alêw gê Aba cîri de, kalna ala giyê ya ba anê algê i nare de mêra dî.

⁸ Êrmênê dêdêngê ladna gun gê kwaya labaa gê pêgî kaw,alna giyê duwa ladna da Aba cîri ha 'ywigaw gwayni duwa le managê giyê duwa gê ala lô.

⁹ 'Yeni nê kwoy woni cîri day kaw, alnagê horêmbê ya kwoy dan di ba gê alang nê de me ca, alnagê wamani bêdê me. Êrmênê dara 'yêni me, kwoy dan dê me da Aba cîri dan i mên tenene îlê alê daa, anjî i aba piyê nare dêrêgê bêdê.

Mani woni jara say

¹⁰ 'Yaņa duwa lô da nê ur ba nê wayang, kanjêna dwana dan managê Aba cîri sêwê me managê dwana duwa dê nan di sêdê me ca.

11 Layna mani woni jara say nê Mǎřĩ 'yang pad bwana sêdêngê, dara dëbê nëm waya managë boy dënê Seydan dëra dë twanadë di dërêdêlê.

12 Dara neyendë da dë kwabang dëm di i gë nare bêdê, dëm da dëm ënda da dê kwabang i gë dundi dë acñe dolgë day, me dë kwabang gë dundi dë lam dǎřĩ managë sëña dëdê dë dilëmê ka di me dundi dë acñe pad dë dam managë sëña bulê day gë siyaya lê me ca.

13 I dara ta dë me layna mani woni jara say nê Mǎřĩ 'yang di daa pad ësërangê dara dëbê nëm waya wala gë acñe-yê me dëm di 'yañna bam kaw dëbënê daa waynale com.

14 Dëbënê waynale, yinê gwale sëw gë wun ya gare gë gun ma gë wamdaw daa de di waynale. Hurna mani nê tëba di, ya gare gë dfore gë gun hurêw sëbëřêwê gam gë sëw ta de,

15 dëbënê ib dara wayagë nare nã dë lade dëdë 'yagë nare hëlala di daa, dëbê gë ib da wun ya gëbande nê gun hurê gëdawê de.

16 Mani nê wëyê kaw kalna dusëring Mǎřĩ dëwê ya gun ba yigë dogê ësêwê ta de. Ya ta de da dëche dë duwa bëdê dënê Seydan duwa ha dëmê hara sêdêngê bêdê.

17 Yinê bëlê gë Mǎřĩ 'yang gandëw gë wun ya jagwa dë lëgëw gun dëw dara jara gë say yande, 'yañna duwa-lê da unê sugënê dë chere dë dundi dë Mǎřĩ duwa 'yang gandëdë ta di ësërangê. Sugënê dë chere di i gwale gënê Mǎřĩ duwa di.

18 Yande da: Amsëna Mǎřĩ gë dusëring dë mën, urnêw gë wala wala me gë dwana dënê dundi dëra me yande da amsë naw dëban bwa

gə gwayni. Amsəna dara nare nêñê Mǎřĩ duwa pad me ca.

¹⁹ Amsəna Mǎřĩ dara daran me ca, dara kaləw a 'yanan gwale bənê. Yande da nê ha wayagə nare dəban laña, nǎ də lade də Mǎřĩ budədə dodê pii gwale dərə.

²⁰ Əndi gənê i Mǎřĩ aba bəw di, giyê ni da i waya gə nǎ də lade gwale dərə, gə yən magədən asən dange-yê da amsəna Mǎřĩ dara kal nê way gwale dərə dəban bwa gə gwayni dara i giyê ni gənê ha alaw.

Lapiya dənê Pol duwa

²¹ Caga da nê giyêng Tichək chen gənê urəw nañ, gə i aba ala giyê gənê Aba ciri duwa, gə i aba ala mani nê təba di. Anji ha wayang ba nê dam i man mo, dara 'yêni kaw ba anê 'wacñaana mani ni nê nê alagə me ca.

²² Nê giyêng gandəw bag dara anju ba way-nang nǎ nin me 'yanang abnani dusərêgê me ca.

²³ Kal Mǎřĩ gə i abrandə me Aba ciri ənda gə Jesu Kris me 'yanagə chamre woni kala dusərêgə Jesu Kris dəwê həlala jwam me dwani me dusi də kala me ca.

²⁴ Kal Mǎřĩ piynê bəw managə nare woni urê Aba ciri ənda gə Jesu Kris dədəgəlê pad gə dwani day də 'yaña dərə ilê bədə bəriñ di.

Magtubu dənê Mǎĩĩ
Somrai: Magtubu dənê Mǎĩĩ (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Somrai)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

709a9ed4-78c1-5393-bf98-819ac0f1bbbc